Voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft de versterking van de lerarenopleidingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel II.107 van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, vervangen bij het decreet van 4 mei 2018, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren zijn de minimale gedeelde kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn om leraren startbekwaam te maken bij het begin van hun loopbaan. Ze zijn een referentiekader voor de curriculumontwikkeling van de lerarenopleidingen.

De Vlaamse Regering bepaalt de basisbekwaamheden en bijbehorende specificaties na overleg met een vertegenwoordiging van de onderwijsverstrekkers en, afhankelijk van het onderwijsniveau in kwestie, de Vlaamse Hogescholenraad of de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

De basisbekwaamheden van de pas afgestudeerde leraren vervangen de basiscompetenties, vermeld in paragraaf 2. Zolang de Vlaamse Regering de basisbekwaamheden niet heeft bepaald voor pas afgestudeerde leraren in een onderwijsniveau, blijven voor dat onderwijsniveau de basiscompetenties, vermeld in paragraaf 2, van toepassing."

Art. 3. In artikel II. 108, §2, van dezelfde codex, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd dat luidt als volgt:

"Het instellingsbestuur waarborgt dat de afgestudeerden van de lerarenopleiding de basisbekwaamheden, vermeld in artikel II.107, paragraaf 3, hebben verworven. Het neemt die basisbekwaamheden daartoe op in het opleidingsprogramma en betrekt ze bij de beoordeling van de studenten."

Art. 4. In artikel II.113, §1, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 4 mei 2018, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Minimaal 70% van de totale studieomvang moet besteed worden aan de vakinhoud, de didactiek en pedagogische vaardigheden.".

Art. 5. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2026, wordt een artikel II.113/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.113/1. §1. Voor studenten die zich vanaf het academiejaar 2027-2028 een eerste keer inschrijven in een educatieve bacheloropleiding worden Vlaamse toetsen lerarenopleiding ingevoerd die beogen om de kennisbasis en de Nederlandse taalbeheersing van toekomstige leerkrachten te versterken. Ook bij een herinschrijving moeten deze studenten deelnemen aan de toetsen waarvoor zij nog niet geslaagd zijn.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten die zijn ingeschreven in de educatieve bacheloropleiding voor kleuteronderwijs of de educatieve bacheloropleiding voor secundair onderwijs bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten die zijn ingeschreven in de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs bestaan uit een taalvaardigheidstoets Nederlands, een kennistoets minimumdoelen wiskunde en een kennistoets minimumdoelen Frans.

De taalvaardigheidstoets Nederlands, vermeld in het tweede en het derde lid, toetst de beheersing van het Nederlands op het taalcompetentieniveau dat voor leraren als noodzakelijk wordt beschouwd om hun ambt op een kwaliteitsvolle manier uit te oefenen. Die taalvaardigheidstoets omvat de onderdelen lezen, spreken, schrijven en luisteren. Het onderdeel spreken wordt getoetst zodra een voldoende betrouwbare en valide toetsing ervan kan worden gewaarborgd.

De kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans, vermeld in het derde lid, testen de beheersing van de leerstof voor wiskunde en Frans zoals die opgenomen zijn in de decretaal vastgelegde minimumdoelen voor het lager onderwijs.

§2. Het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding geldt als voorwaarde voor het opnemen van het stageonderdeel van de opleiding. De hogescholen nemen deze voorwaarde op in hun onderwijs- en examenreglement.

Onder het stageonderdeel worden zowel de actieve stage als werkplekleren begrepen. De actieve stage omvat alle activiteiten waarin de stagiair zelfstandig een leeractiviteit of een afgebakend onderdeel daarvan

voorbereidt uitvoert en verwerkt en daarvoor verantwoordelijkheid opneemt. De stagementor is aanwezig en houdt toezicht en begeleidt de stagiair. Werkplekleren is een onderwijsvorm waarbij de student leert door praktijkervaring op te doen op de leerwerkplek.

In afwijking van het eerste lid kan een student deelnemen aan een observatiestage of participatiestage zonder te slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Een observatiestage is een stage die alle activiteiten omvat waarin de stagiair kennismaakt met de stageplaats en zich oriënteert binnen het werkveld door op een gerichte manier te onderzoeken en/of te observeren wat op de stageplaats gebeurt. De participatiestage omvat alle activiteiten waarin de stagiair, onder rechtstreekse begeleiding en leiding van de stagementor, deelneemt aan leeractiviteiten die de stagementor verzorgt. De stagementor is steeds aanwezig en behoudt de leiding over en de eindverantwoordelijkheid voor de leeractiviteit. De stagiair neemt deeltaken op in de voorbereiding, uitvoering en verwerking van de leeractiviteit.

§3. In afwijking van paragraaf 2, eerste lid, zijn studenten die reeds een bachelor- of masterdiploma, of een diploma dat daarmee gelijkwaardig wordt erkend, hebben behaald in het Nederlands, vrijgesteld van de deelname aan de taalvaardigheidstoets Nederlands.

§4. De Vlaamse toetsen lerarenopleiding zijn instellingsneutraal, betrouwbaar en valide en worden onder gecontroleerde omstandigheden afgenomen. Bij de organisatie van die toetsen wordt voor studenten met functiebeperkingen als vermeld in artikel II.221, §2, tweede lid, in redelijke aanpassingen voorzien.

De Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden tweemaal per academiejaar georganiseerd. De organisatie ervan wordt tijdig bekendgemaakt. Studenten kunnen een onbeperkt aantal keer deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. De bestaande maatregelen inzake studievoortgangsbewaking, vermeld in artikel II.246, en inzake het leerkrediet, vermeld in artikel II.203 tot en met II.206, blijven onverkort van toepassing.

Studenten zijn geslaagd voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding als ze de slaagcesuur behalen die is opgenomen in het examenreglement, vermeld in paragraaf 8, tweede lid. Studenten die deelnemen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de educatieve bacheloropleiding voor lager onderwijs, zijn geslaagd als ze de slaagcesuur behalen voor zowel de taalvaardigheidstoets Nederlands, de kennistoets minimumdoelen wiskunde als de kennistoets minimumdoelen Frans.

§5. Voorafgaand aan ieder afnamemoment worden de deelnemers aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding geregistreerd door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die door de Vlaamse Regering wordt aangeduid om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren, vermeld in paragraaf 8, eerste lid.

Na de afname van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding ontvangen de deelnemers een individueel resultatenrapport met de vermelding of ze geslaagd zijn voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. Het resultatenrapport wordt door de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid ook bezorgd aan de hogeschool waar de student is ingeschreven. Een bewijs dat een student geslaagd is voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding blijft levenslang geldig.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid en de hogescholen verwerken voor de doelstellingen, bepaald in het vierde lid, persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust, vermeld in artikel 6, eerste lid, c), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding moet de deelnemers registreren om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te kunnen organiseren. De individuele hogescholen waar de studenten die hebben deelgenomen aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding zijn ingeschreven moeten de resultatenrapporten van hun studenten ontvangen om na te gaan of werd voldaan aan de voorwaarde geslaagd te zijn op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel te mogen aanvatten, vermeld in paragraaf 2, en om aan de individuele student remediëring te kunnen aanbieden als vermeld in paragraaf 6.

De categorieën van gegevens die voor de doelstellingen, vermeld in het vierde lid, noodzakelijk verwerkt worden zijn:

1° identificatiegegevens, met inbegrip van het rijksregisternummer of, als dat niet beschikbaar is, het identificatienummer van de sociale zekerheid;
2° naam en voornaam van de student;
3° persoonlijke contactgegevens;
4° woonplaats van de student;
5°- hogeschool waar de student is ingeschreven;
6° opleiding waarvoor de student is ingeschreven;
7° status als student met een functiebeperking;
8° aard van de benodigde redelijke aanpassing;
9° eerder behaald diploma van de student;
10° individuele toetsresultaten van de student.

Uit de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in het vijfde lid, volgt ook de verwerking van gegevens over gezondheid als de bijzondere categorie van persoonsgegevens, vermeld in artikel 9, eerste lid, van de algemene verordening gegevensbescherming. De verwerkingen zijn noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, tweede lid, g), van de algemene verordening gegevensbescherming. De reden van zwaarwegend algemeen belang betreft het kunnen aanbieden van redelijke aanpassingen voor studenten met een functiebeperking bij deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding.

De bevoegde dienst van de Vlaamse overheid en de hogescholen treden, ieder voor hun bevoegdheid, op als verwerkingsverantwoordelijke.

De betrokkenen zijn de studenten, vermeld in paragraaf 1, eerste lid.

De verwerkingsverantwoordelijken verduidelijken in een privacyverklaring welke verwerkingen er gebeuren. Zij nemen met het oog op transparantie en de garantie van de rechten van betrokkenen in hun communicatie met de betrokkenen een verwijzing op naar de vindplaats van hun respectieve privacyverklaring. De verwerkingsverantwoordelijken nemen de nodige maatregelen om de juistheid van de persoonsgegevens te garanderen.

De gegevens, vermeld in het vijfde lid, worden maximaal vijf jaar bewaard, met uitzondering van de gegevens, vermeld in het vijfde lid, 1°, 2° en 10°, die levenslang worden bewaard.

§6. De hogescholen voorzien in afdoende, effectieve en begeleide remediëring voor studenten die niet slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding. De remediëring wordt extracurriculair georganiseerd. Deelname aan de remediëring is kosteloos voor de studenten.

§7. De deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding is kosteloos.

§8. De Vlaamse Regering stelt organisatie- en werkingsregels op en legt deze vast in een besluit. De Vlaamse Regering bepaalt de volgende elementen:
1° de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid die instaat voor de organisatie van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
2° de procedure en afspraken rond de toekenning van redelijke aanpassingen bij de deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor studenten met functiebeperkingen als vermeld in artikel II. 221, §2, tweede lid;
3° de procedure en afspraken rond de toekenning van individuele vrijstellingen voor deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding voor de kennistoetsen minimumdoelen wiskunde en Frans;
4° de omvang, samenstelling, bevoegdheden en werkingsregels van de beroepscommissie;
5° de vergoeding van de leden van de beroepscommissie;
6° de modaliteiten en regels van de interne beroepsprocedure;
7° de modaliteiten van de inzageprocedure;
8° de delegatie aan de bevoegde dienst van de Vlaamse overheid om de Vlaamse toetsen lerarenopleiding te organiseren en daarvoor een examenreglement op te stellen.

Het examenreglement, vermeld in het eerste lid, 7°, bevat de volgende elementen:
1° de inschrijvingsmodaliteiten;
2° de indeling van de toetsen;
3° de inhoud van de verschillende toetsonderdelen;
4° de toetsmethode en -vorm;
5° de toetsdata en afnamemodaliteiten;
6° de slaagcesuur of slaagcesuren voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of een toetsonderdeel van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
7° de wegings- en evaluatiecriteria, met inbegrip van de afrondingsregels;
8° de manier waarop de toetsvragen worden gevalideerd en geëvalueerd;
9° de procedure en sancties bij onregelmatigheden en fraude.

§9. Studenten kunnen een beroep instellen tegen:
1° hun resultaten op de Vlaamse toetsen lerarenopleiding;
2° het niet verkrijgen van redelijke aanpassingen bij de deelname aan de Vlaamse toetsen lerarenopleiding of de aard van de redelijke aanpassingen.

§10. De impact van de invoering van de Vlaamse toetsen lerarenopleiding wordt jaarlijks gemonitord en wordt formeel geëvalueerd vijf jaar na de invoering ervan.”.

Art. 6. In artikel II.221, §1 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 maart 2014, 8 december 2017, 15 juli 2022 en 19 april 2024, wordt een punt 20°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

"20°/1 in voorkomend geval de bijkomende voorwaarde van het slagen voor de Vlaamse toetsen lerarenopleiding om het stageonderdeel van de educatieve bacheloropleiding te mogen aanvatten, conform artikel II.113/1;".

Art. 7. Artikel III.25/3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 16 december 2022, wordt vervangen door wat volgt:

"Artikel III.25/3. In het kader van de verplichte remediëring, vermeld in artikel II.188/1, kent de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 een bijkomende werkingstoelage van 1.034.927 euro toe aan de universiteiten. Die werkingstoelage voor het begrotingsjaar t wordt over de universiteiten verdeeld op basis van het gemiddelde aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor de bacheloropleidingen waarvoor deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving is in academiejaar t/t+1.

In het kader van de verplichte remediëring, vermeld in artikel II.188/1 of de remediëring, vermeld in artikel II.113/1, kent de Vlaamse Regering vanaf het begrotingsjaar 2023 een bijkomende werkingstoelage van 1.100.567 euro toe aan de hogescholen. Die werkingstoelage voor het begrotingsjaar t wordt over de hogescholen verdeeld op basis van het gemiddelde aantal opgenomen studiepunten over de academiejaren t-7/t-6 tot en met t-3/t-2 waarvoor studenten onder diplomacontract zich hebben ingeschreven voor de bacheloropleidingen waarvoor deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving is in academiejaar t/t+1 of waarvoor Vlaamse toetsen lerarenopleiding worden georganiseerd.

De bedragen van de werkingstoelage, vermeld in het eerste en het tweede lid, worden binnen de perken van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap vanaf het begrotingsjaar 2023 jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de indexeringsformule, vermeld in artikel III.5, §9.".

Art. 8. Dit decreet treedt in werking vanaf het academiejaar 2027-2028.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR